

การวิจัยเชิงประเมินผลทัศนคตินิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย :
การวิจัยเชิงคุณภาพ

นางวาทรีหญิง กมเลิศ ลิมโสภา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-604-4

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16864906

**AN EVALUATIVE RESEARCH OF SUKSITNIWES DORMITORY OF
CHULALONGKORN UNIVERSITY : A QUALITATIVE APPROACH**

LCDR. Kommales Imocha

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-604-4

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กมลเศ อิมโอชา, นาวาตรีหญิง : การวิจัยเชิงประเมินหอพักศึกษิตนิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : การวิจัยเชิงคุณภาพ (AN EVALUATIVE RESEARCH OF SUKSITNIWES DORMITORY OF CHULALONGKORN UNIVERSITY : A QUALITATIVE APPROACH)
อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 223 หน้า. ISBN 974-631-604-4

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อต้องการประเมินหอพักศึกษิตนิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามวัตถุประสงค์และนโยบายการจัดตั้งหอพักในด้านการบริหารงานและการดำเนินงานของหอพักศึกษิตนิเวศน์ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ในหอพักที่เอื้ออำนวยให้นิสิตเกิดการพัฒนาทางวิชาการ เสริมสร้างบรรยากาศทางการศึกษาและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลรวม 11 เดือน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารหอพักศึกษิตนิเวศน์ จำนวน 6 คน และนิสิตที่พักอาศัยอยู่ในระหว่างปี พ.ศ.2532 ถึงปี พ.ศ.2537 จำนวน 24 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการบริหารงาน หอพักมีการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการ จำนวน 2 ชุด คือ คณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการบริหารหอพัก มีผู้จัดการเป็นผู้รับผิดชอบในฝ่ายจัดการ วิเคราะห์ตามหลักการบริหาร พบว่า ควรมีการปรับปรุงในด้านการวางแผนของคณะกรรมการนโยบาย การจัดแบ่งหน้าที่และการประสานงานในฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาและฝ่ายจัดการ ส่วนการจัดบุคลากร การสั่งการ การรายงานและงบประมาณนั้นเป็นไปตามหลักการบริหาร ในด้านการดำเนินงาน หอพักสามารถดำเนินงานในลักษณะธุรกิจการให้บริการที่มีได้แสวงหากำไร สามารถเลี้ยงตัวเองได้ คู่มีค่ากับการลงทุนแต่ยังขาดความรวดเร็วเหมือนธุรกิจเอกชน สามารถคืนเงินทุนตามแผนที่วางไว้และมีแนวโน้มว่าสามารถใช้คืนเงินทุนได้หมดตามระยะเวลาที่กำหนด นิสิตทุกคนมีสิทธิในการเข้าพักอาศัยโดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณา เป็นการเข้าพักในระบบหมุนเวียนทุกปี แต่หอพักยังขาดบรรยากาศที่จะกระตุ้นเร้าต่อการเป็นหอพักเพื่อการเรียนรู้ตามปรัชญาของหอพักศึกษิตนิเวศน์อย่างเต็มที่ ในด้านการใช้ชีวิตของนิสิตในหอพัก พบว่า นิสิตอยู่รวมกันในห้องพักแบบคณะ คือ หลากหลายคณะ สาขาวิชา และระดับการศึกษา มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านการดำเนินชีวิตและด้านวิชาการ แต่อยู่ในลักษณะกลุ่มเล็ก ๆ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยยังมีน้อยมาก

ภาควิชา ..... ศึกษาศาสตร์

สาขาวิชา ..... ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต ..... พ.ศ. ๒๕๓๘ พงษ์ ๐๕

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C640295 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD: EVALUATIVE RESEARCH / QUALITATIVE APPROACH / DORMITORY

KOMMALES IMOCHA, LCDR.: AN EVALUATIVE RESEARCH OF SUKSIT NIWES
DORMITORY OF CHULALONGKORN UNIVERSITY : A QUALITATIVE APPROACH.

THESIS ADVISOR : PROF. SOMWUNG PITIYANUWAT, Ph.D. 223 pp.

ISBN 974-631-604-4

The purpose of this research was to evaluate Suksit Niwes Dormitory Chulalongkorn University following its objectives and the policy in establishing the dormitory in these aspects; administration, operation and also the activities which enhance students to academic development, promote educational atmosphere and university life. The qualitative approach was employed for this study. The data were collected by using indepth interview and 11-month participant observation. The samples included 6 dormitory administrative committees and 24 students living during 1989-1994. The obtained data were analyzed by means of inductive analysis.

The results were found that : in administrating, the dormitory had 2 committee boards which were policy and administrative committee, the manager was responsible for management. The obtained data were analyzed by using POSDCORB and found that the dormitory should improve in the field of policy committee planning, organizing and coordinating in promotion and development side, and management side. In the matter of staffing, directing, reporting and budgeting were at the acceptable level. The business operation was not to gain benefit but to self support. However, this was not completely like private business. The dormitory was able to refund following the plan and tended to completely repay in time. Every Chulalongkorn University students have the right to lodge in the dormitory from the considering criterion and it regulates the resident students every year. However, the dormitory did not serve the academic atmosphere completely. The dormitory life was found that the resident students were mixed from various faculties and educational levels. They were in small groups, helping one other in both daily life and academic area. The activity that objected to encourage atmosphere and university life were still at the least level.

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์

ลายมือชื่อผู้พิมพ์.....

สาขาวิชา..... ศึกษาศาสตร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือ เอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัย สามารถทำงานวิจัยนี้สำเร็จลงได้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภก. สมเกียรติ รุจิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพัตตา ปวนะฤทธิ คุณวชิรา เพ็ญโรจน์ คุณสุวรรณี ประสิทธิ์เม และ อาจารย์วาสนา สุขกระสานติ และขอขอบคุณนิสิตเก่าและนิสิตปัจจุบันที่พักอาศัยอยู่ในหอพักศึกษิตินิเวศน์ทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลา ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์และให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และขอขอบคุณหอพักศึกษิตินิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนในการทำวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20,000 บาท

ขอขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ในภาควิชาทุกท่านที่คอยให้กำลังใจตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆแก่ผู้วิจัย

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และบุคคลในครอบครัวทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจ คำแนะนำและความช่วยเหลือต่างๆแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

นาวาตรีหญิงกมล เลิศ อิมโอชา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฅ
สารบัญแผนผัง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	9
2 ทฤษฎี(กรอบแนวคิด)และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานหอพักนิสิตนักศึกษา.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
การเลือกกรณีศึกษา.....	52
การเตรียมตัวทำงานภาคสนาม.....	53
ข้อมูลที่ต้องการในการวิจัย.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทก

การตรวจสอบข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
การนำเสนอข้อมูล.....	69
4. หอพักศึกษิตนิเวศน์.....	70
สภาพโดยทั่วไปของหอพัก.....	70
การดำเนินงานของหอพัก.....	83
นิสิต.....	91
5. การดำเนินการของหอพักและการใช้ชีวิตของนิสิตในหอพักศึกษิตนิเวศน์.....	95
การบริหารงานของหอพักศึกษิตนิเวศน์.....	95
การใช้ชีวิตของนิสิตในหอพักศึกษิตนิเวศน์.....	141
6. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	165
อภิปรายผลการวิจัย.....	171
ข้อเสนอแนะ.....	185
รายการอ้างอิง.....	189
ภาคผนวก.....	197
ประวัติผู้เขียน.....	223

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1	84
2	96
3	131
4	135
5	173

สารบัญแผนผัง

แผนผังที่	หน้า
1 ที่ตั้งของหอพักศึกษิตินิเวศน์.....	72
2 แบบแปลนอาคารชั้นที่ 1.....	73
3 แบบแปลนอาคารชั้นที่ 2, 3 และ 4.....	75
4 แบบแปลนอาคารชั้นที่ 5.....	77
5 แบบแปลนอาคารชั้นที่ 6.....	79
6 แบบแปลนอาคารชั้นที่ 7.....	80
7 แบบแปลนอาคารชั้นที่ 8.....	81